

GİRİŞ

Sosyal bilimlerin çok kısa bir tarihi fakat çok uzun bir geçmişi vardır. Uzun geçmiş derken burada kastettiğimiz yüzyıllar süren felsefi spekülasyonlarla dolu olan devredir. Kısa tarihten dediğimiz zaman maksadımız bilimsel araştırmaların özellikle ampirik çalışmaların başladığı ve günümüze kadar devam edegelen dönemdir. Antropoloji en genel anlamı ile insanı, onun içinde yaşadığı toplumu ve o toplumun kültürünü ele almaktadır. Antropolog bir toplumu incelerken araştırması sırasında birden fazla araştırma yöntemi ve tekniğini kullanır. Araştırma sırasında son yüz yıl içerisinde geliştirilen katılarak gözlem yöntemi sayesinde incelediği grubun yaşayışı ile ilgili daha ayrıntılı bilgi toplama imkanına sahip olur. Araştırılan grubun yapısını ve özelliklerini daha iyi anlayabilmek ve anlatabilmek için ilgili grupla belirli bir süre beraber olması gereklidir. Söz konusu olan grupla olan iletişime bağlı olarak antropolog geçen zaman içerisinde onların dilini, dinsel ritüellerini, yaşam tarzlarını, ekonomik sistemlerini vb. birçok değeri anlamaya ve algılamaya başlar. Kısaca antropologun burada yaptığı şey o grubun kültürünü anlamaya çalışmaktır. Antropoloji ortaya çıktığı ilk günden itibaren farklı şekillerde tanımlanmaya çalışılmıştır. Antropoloji ile ilgili olarak yapılan tanımlarından bir tanesinin de antropoloji antropologların sahada yaptıkları olarak açıklanmıştır. Bir antropolog ise antropoloğun ayakkabıları çamurlu olmalıdır diyerek bu bilim dalının başka bir önemli noktasına değinmiştir. Bu bilim dalını diğer sosyal bilim dallarından ayıran en önemli fark saha çalışmalarına (alan araştırması) dayanmasıdır. Bu doğrultuda yapılan araştırmalar zamanla ilkel toplulukların yaşadığı alanlardan kırsal bölgelere doğru kaydırılmıştır. Kırsal alana yönelik olan antropolojik araştırmaların literatürde özel bir yeri olduğu unutulmamalıdır. İkel grupları inceleyen antropologlar bunların bir şekilde değişerek kırsal kökenli gruplar olarak karşımıza çıktıklarını belirtmektedir. Kırsal alanda yapılan araştırmaların küçük ölçekli olması, yapılan çalışmada incelenen grubun çeşitli özelliklerini bir bütün olarak ele alabilmenin mümkün olabilmesi vb. noktaların burada

önemli bir yeri vardır. Günümüz şehirleri temelini kırsal bölgelerden alarak ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla bunların izlerini de taşımaktadır. Bu konuya dair ipuçlarına günlük hayatımızda da rastlayabiliyoruz. Ayrıca dünya nüfusunun büyük bir kısmı kırsal alanda yaşıyor. Bu bölgelerde yaşayanlar miktar olarak fazla oldukları gibi, incelenen grubun kültürel özelliklerinin temelini oluşturup korumasını da üstlenmiş durumdadırlar. Ayrıca bu tip küçük grupların incelendiği alan araştırmalarında yukarıda da belirtildiği gibi sosyal organizasyon ya da başka bir deyimle grubun kültürü daha kolay bir şekilde incelenebilmektedir. Böylece buradan elde ettiğimiz temel bilgilerden hareket ederek daha karmaşık sosyal olaylarla ilgili olarak tanımlamalar yapabiliyoruz.

Kayacık Köyü'nde gerçekleştirdiğimiz alan araştırması sırasında çalışmamızı yönlendiren önemli konuların başında bu küçük sosyal grubun işleyiş sistemini anlayabilmek, kısaca organizasyonunu ortaya çıkartarak, grubun zaman içinde geçirmiş olduğu sosyal değişmeyi gözler önüne serilebilmek yatmaktaydı. Araştırma sonucunda bu konuda başarılı olduğumuza inanıyoruz. Sahada kaldığımız süre içerisinde mülakat uygulaması ile katılarak gözlemin yanı sıra fotoğraflama ve yapılan video kayıtları ile veri toplanmıştır. 120 haneden oluşan Kayacık Köyü'nde yapılan örnekleme sonucunda hane başkanlarının 64'üne F1 Hane Başkanı Mülakatı, hane başkanı eşi olan 62 kadına F2 Hane Başkanı Eşi Mülakatı, örnekleme dışında kalan hanelerin hane başkanlarına ise F4 Kısa Mülakat'ı uygulanmıştır. 2 Eylül 1999 – 30 Eylül 1999 tarihleri arasında sahada aktif olarak geçirilen 28 günün sonunda yukarıda belirtilen mülakatların yanında köyün ilgili tarihler arasındaki durumu fotoğraf çekimi ve video kaydı ile belgelenmiş olup, köyün sosyal, kültürel, ekonomik yaşamı ile ilgili bilgi toplanmıştır. Kısaca köydeki sosyal organizasyonu anlamaya ve aktarmaya yönelik olan bir çalışma söz konusudur. Ayrıca çeşitli konulardaki ritüeller hakkında bilgi toplanarak bölgenin söz konusu alandaki zenginlikleri inceleme kapsamına dahil edilmiştir. Araştırmamızın kullanılan yöntemler, teknikler ve söz konusu olan uygulamalar bağlamında akademik anlamda bir iddia

taşıdığını burada bir kez daha belirtmek istiyoruz.

Kırsal alanda gerçekleştirilen çalışmamız hakkındaki ayrıntılı bilgilere geçmeden önce antropolojini temel araştırma konusu insanı, bilimi, sosyal bilimleri, antropolojiyi ve kültürü açıklayıcı bazı bilgilerin burada aktarılmasını uygun görüyoruz.